

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 19. decembra 1928.

Št. 51.

Vesele božične praznike

želi osem cenj. naročnikom in čitateljem
uredništvo in upravništvo

Božič.

Sedemstopenetdeset let pred Kristusom je prerokoval judovskemu narodu največji njegov prerok: „Dete nam je rojeno, Sin nam dan, na njegovih ramah je oblast in njegovo ime je: „Čudoviti, Svetovalec, Močni, Oče prihodnjega veka, Knez miru...“ (Iz. 9.)

Njegovo ime bo Čudoviti! Slepem bo vračal vid, okuženim zdravje telesa. Ukazoval bo morju in burji, mrličje, bo klical nazaj iz večnosti. Svetovalec bo: svetoval bo bogatinom: „Razdajte, kar imate in pridite za menoj“; svetoval mladeničem in dekletom: „Kdor se poroči, stori dobro, kdor se ne poroči, bo storil boljše.“ Svetoval bo ljudem, ki se poslužujejo sveta, da naj bodo, kakor da bi se ga ne posluževali, ker ves ta svet tako kmalu mine. Močni se bo imenoval: „Ko močni straži svoj dom, je vse varno;“ ta močni je hudi duh. „A ko pride močnejši na njega, mu vzame vojno opremo in razdeli plen. Ta močnejši je Zveličar, ki bo vzel hudemu duhu oblast in bo privedel v svoj hlev, kar je poprej hodilo po blodnih potih v oblasti vragovi. Otel bo vragu Magdalena, otel razbojnika, otel Savla in brez števila spokornikov. Oče prihodnjega veka bo: Oče daje otroku življenje. Adam nam je dal življenje telesa: Človek pa živi tudi življenje duše in tisto ima od Zveličarja, ki nam je življenje duše zaslužil s smrtjo na križu. In knez miru bo: Ne kralj kakor drugi, ne kralj krvavih vojnih pohodov, marveč kralj, ki bo miril, kar se v svetu sicer sovraži, kralj, ki bo svetu nadomestil z

ljubeznijo, kar ga je poprej gonilo, kakor mlinsko kolo žene mlinski kamen: pohlepnost po užitku, denarju in po časti.

V Betlehemu se je izvršilo, kar je prerok pravil dolga leta poprej. Potomcu Davidovega rodu se rodi v Betlehemu prvorojenec. V samotnem hlevu; tu se ga položi na slamo v siromašnih jaslicah. Kako bi bil mogel lepše učiti, da čast in oblast na svetu nista nič ko senca. Iz Jutrovih dežel pride sijajna karavana. Daljn svet ve o zvezdi, ki bo nanovo zažarela na nebu, ko pride veliki vladar. Sveti možje prihajajo, ali tudi v njihovih glavah je predsodek: Kralj zamore biti samo v kraljevi palači. Herod vztrepeče in udari po betlehemske otrokih, a Zveličarja ne more. Minejo leta. Iz Nazareta se začujejo čudne vesti! Čudodelec je prišel. Bog je dal novemu preroku moči, kakršnih še ni imel nobeden, tudi v izbranem božjem ljudstvu ne. Čudoviti se oznanja kot Sinu božjega, ki mu je dana vsa oblast, ki mu nobena reč ni nemogoče. Prišel je v svoje, kakor je kralj poslal k svojim najemnikom svojega sina — in svoji ga niso hoteli. Ob uri, ki jo določi sam, ga zgrabijo in postavijo pred sodnika. Pred sodnikom pričuje o svojih namenih: „V to sem se rodil in v to prišel na svet, da izpričujem resnico.“ (Jan. 18, 37.)

Svet misli, da napredek in blagostanje slonita na uma svetlem meču. A kaj je človeški um? Kar se je danes imelo za nepobitno resnico, se bo po sto letih sodilo kot otroška zmota. V tem potekanju človeških blodenj vidimo le eno, kar stoji za večnost: resnico, ki jo je oznanjal Zveličar. Vladarji in državniki so sodili, da se blagor narodov gradi na oblast, na vojaštvo, na činovnika, uradnika. A po svetovni vojni so izginili cesarji in cesarstva, neomajeno pa stoji braniteljica resnice, katoliška cerkev. Peklenske oblasti je ne bodo omajale.

Svet se je zakopal v blodne misli, da sreča narodov sloni na gmotnih uspehih: na uspevanju trgovine in obrti, na uspevajoči industriji. Blagrovani smo narod, ki je imel največ tovarn, in nismo videli, da iz tovarn prihaja bled, nesrečen rod, ki kolne svojo usodo in kolne Boga, o katerem misli, da le On ni dal de-

lavcu življenjskega solnca. Kako je resnica vse drugačna. Naprej jo izpričuje Zveličar, a ljudje ga niso poslušali. Resnica, verska resnica se dviga na naših vseučiliščih. Drug za drugim prihajajo misleci, kakor Spann, ki je pred par tedni govoril v Celovcu. Vseučiliški profesor na Dunaju, kjer je bilo še nedavno središče židovskega liberalizma, govori kakor je sicer govoril samo duhovnik v cerkvi, in dijaki se zbirajo okoli njega. Resnica prihaja na dan, Resnica, ki jo uči staro katoliško modroslovje, uči sv. Akvinčan: Nad živaljo vlada svet in žival se zadovolji, ko ima korito polno. Človek pa ima razum, in ta razum hoče razpolagati s svetom. Zato je treba vsem dati lastnice in omogočiti vsem, vkolikor so zmožni prostega razpolaganja, da razpolagajo s svojo lastnino. Svet je bil zašel v zmotno misel, da je kdo na svetu, da je kako ljudstvo rojeno vladati nad drugimi: eden narod gospod, drugi hlapec! Dvignili so se tisti, ki jim je preje sijala evangeljska resnica do višje kulture kakor drugim, a po naravi ni noben več kakor drugi, in napredni je dolžan vzgajati manj naprednega, pomagati bližnjemu.

Stare resnice so to, ki jih nam oznanja božične dni dete v jaslicah. Božični večer božigata Japonec in Kitajec po tisočih hišah božično drevesce! Kamen, ki so ga zavrgli gradbeniki, postaja vogelni kamen! Zavedajmo se, kako je nauk, ki nam prihaja iz Betlehema, luč in življenje sveta, vse drugo pa je smrt in poguba.

Nova ureditev poselskega zavarovanja*).

(Konec.)

Zavarovanje proti nezgodam.

K nezgodam spadajo vse pri poklicnem delu nastale telesne poškodbe. K tem se prištejajo tudi vse nezgode, ki nastanejo na potu

* Članom Političnega in gospodarskega društva in našim naročnikom dajemo o bodočem zavarovanju poslov natančna pismena pojasnila, ako se priloži znamka za odgovor.

PODLISTEK

V sveti noči.

Ruska pripovedka.

Sred noči je bilo, ko se je zbudil ubogi deček v vlažni in mrzli kleti. Na sebi je imel le tenko suknjo. Ves se je tresel od mraza. Sedeč na omari v kotu je opazoval sapo, ki mu je prihajala iz ust...

A jela se mu je oglašati lakota. Večkrat je stopil k postelji, na kateri je ležala njegova bolna mamica. Ženica je ležala na goli slami. Odeta je bila s cunjami, in namesto blazine je imela pod glavo culico.

Kaj ju je vendar privedlo tu sem? Skoro gotovo je prišla mati s dečkom iz tujine v to mesto in je tu zbolela...

Pred prazniki je bilo. V kotu na postelji je vzdihovala in molila oslabela ženica. Prej je nekje služila, a sedaj bo morala umreti najbrže tu.

Deček se napije vode, a lakote ni mogel utolažiti. Zopet stopi k postelji, na kateri je ležala njegova mati, da bi jo zbudil.

Bilo mu je tako tesno v temini, kajti dolgo je že bilo, odkar ni videl dnevne luči.

V kotu je brlela luč. Zleti k nji, da si ogreje roke, pa položi ročico na materino čelo. A ona se ni ganila, in čelo ji je bilo mrzlo ko led.

Pa začne deček dihati na prstke in jih polagati mamici na čelo, da bi jo ogrel. Ko uvidi, da je ne more ogreti, vzame kučmo in gre iz kleti. Že večkrat je mislil iti ven, pa vselej se je zbal velikega psa, ki je ležal na stopnjicah. Ravno sedaj je pa odšel. Deček hitro zbeži na cesto.

Moj Bog, kakšno mesto! Takega ni videl še žive dni. Kaka tema je bila v kleti, a tu razsvetljuje ena svetilka vso cesto.

Ljudje sede v sobah pri gorkih pečeh. Le psi se zbirajo in lajajo v temno noč. Tu na cesti je pač bolj gorko kot v kleti in tako morda dobi kaj živeža...

Da bi dobil vsaj skorjico kruha! Kakšen šum in ropot! Toliko svetilk, ljudi, konj in vozov! Iz nosnic zasopljenih konj prihaja bela sapa; konji pa bijejo s kopiti po tlaku...

O Bog! kako rad bi imel vsaj skorjico kruha!

Pa ga začno boleti prstki.

Zopet cesta. Ah, kako je široka! Tukaj ga bodo gotovo pomandrali. Kako vse vpije, leta, vozi... in kaka svetloba! Kaj je to? Velikansko okno! Za oknom soba! V sobi drevo segajoče skoraj do stropa.

To je božično drevesce. Na njem visi mnogo zlatih papirjev in jabolk. Okoli drevesca pa mnogo lesenih konj in voščeni punčk. Po sobi letajo otroci, lepo oblečeni, se smeja, jedó in pijo. Tudi godbo imajo. Sliši se skozi okno.

Ubogi deček gleda vse to, se čudi in smeje.

Pa ga začne zebsti v noge, in roke mu postanejo rdeče. S prsti ne more več gibati, in pri premikanju ga zaboli. Deček milo zajoka in beži naprej.

Skozi drugo okno vidi zopet sobo z božičnim drevescem. Na mizi leži mnogo šarkeljev. Ob njih pa štiri bogato opravljene gospe, ki vsakemu odrežejo malo pogače. In v sobo dohaja mnogo ljudi...

Deček se priplazi do vrat in vstopi.

Hu! Kako so vsi zavpili nad njim! Ena gospa stopi hitro k njemu, mu stisne v roko denar in mu odpre vrata.

Groš, ki mu ga je dala gospa, pade na tla. V prste je dečka tako zeblo, da ga ni mogel držati.

Deček se prestraši in zbeži. A kam? Tega še sam ni vedel. Leti in leti ter si greje premrle prstke. Toda kaj je to! Ljudje stojijo in se prerivajo; v oknu stojé tri male punčke, snažno oblečene, z rdečo in zeleno obleko, ravno take, kot bi bile žive. Star možiček sedi tam na stolu in giblje z ramama, kot bi igral na

k delu ali od dela domov, in vse poklicne bolezni, to so bolezni, ki jih povzročajo gotovo poklicno delo. Katere bolezni se v poljedelstvu in gozdarstvu prištevajo k poklicnim boleznim, bo odločilo ministrstvo za socialno upravo.

Vsak ponesrečenec, katerega delazmožnost se je vsled nezgode zmanjšala za 15 odstotkov, ima pravico do nezdodne podpore (Unfallsrente). Ta se stopnjuje po odstotkih delanezmožnosti. V slučaju, da zmožnost za delo ni za tretjino, pri drvarjih za eno petino, znižana, se izplača enkratna podpora, ki pa ne sme prekašati petdesetkratno mesečno podporo. Kdor pa je popolnoma delanezmožen, dobi mesečno podporo v znesku dvajsetkratne dnevne plače, ki jo je imel pred nezgodo.

Ponesrečencem, ki rabijo za potrežbo kako osebo, se izplača polovico navadne podpore več.

Poleg podpore dobi ponesrečeni delojemalec za vsakega nepreskrbljenega otroka do 14 let otroško doklado, ki znaša za prvega otroka eno desetino in za vsakega nadaljnjega otroka eno dvajsetino navadne podpore.

V slučaju smrti delojemalca vsled nezgode imajo njegovi zaostali pravico do podpore za vdove in sirote (Witwen- und Waisenrente), ter do povrnitve pogrebnih stroškov. Za povrnitev pogrebnih stroškov se izplača dva in polkratna navadna mesečna podpora, najmanj pa 60 S.

Vdova za ponesrečencem dobi do svoje smrti, ozir. do zopetne možitve eno tretjino polne mesečne podpore, ki jo je ponesrečenec dobival. V slučaju zopetne možitve dobi izplačano 36kratno mesečno podporo; izgubi pa s tem pravico do nadaljnjih podpor. Polsirote dobijo eno šestino in cele sirote eno četrtno polne podpore, ki bi jo dobival oče. Nezakonski otroci imajo samo tedaj pravico do podpore, če se je očetovstvo poprej pripoznalo.

Pravico do podpore iz zavarovanja proti nezgodam imajo tudi vse osebe, ki so zavarovanja proste, pa jih je nesreča zadela pri delu v podjetju, pri katerem je najmanj ena, katera koli zavarovana oseba zaposlena. Prispevkov za te osebe ni treba plačevati.

Posestnik je dolžan vsako nezgodo, pri kateri se je delojemalec smrtno ali vsaj toliko ponesrečil, da je najmanj tri dni popolnoma ali vsaj v veliki meri delanezmožen, javiti v teku petih dni bolniški blagajni in sicer po predpisane mu vzorcu v treh izvodih. Ako je mogoče, naj se k izpolnitvi prijavnice pritegne zdravnik, ki ponesrečenca zdravi. Poslovna zavarovalnica uvede nato poizvedovanja o nesreči in določi nato višino podpore.

Zavarovalnica ima pravico, da zahteva vse stroške in izdatke, ki jih je imela vsled

gosli. Zraven njega stojita dva druga, ki igrata na gosli, se gledata in govorita med seboj.

Deček misli, da sta živa.

Ko pa spozna, da je vse le narejeno, se začne smejati. Še nikdar ni v življenju videl takih reči. Kmalu bi bil začel že jokati, a vselej se je zopet zasmel, ko je pogledal voščenc-punčke.

V tem ga pa nekdo zgrabi za ovrtnik, stopi predenj, mu vzame čepico in ga udari po glavi. Bil je velik mož in deček se ga je tako prestrašil, da je padel na zemljo.

Ljudje zakričijo nad možem. A deček se še bolj prestraši. Skoči na noge in zbeži, kam, še ni vedel.

Tako priteče ves spehan na neko dvorišče. Tam se skriva za zložena drva. Tema je, si misli, tu me nikdo ne dobi. Stisne se v kotiček. A od strahu si komaj upa dihati. — Naenkrat mu postane pri srcu tako lahko. Noge in roke mu odrvené, zamró, in bilo mu je tako gorko, kakor bi sedel za pečjo.

In zopet se še bolj stisne v kot... in polagoma zaspi.

Kako dobro mu je delo, ko je zaspal. In zopet je gledal v sanjah one možičke in punčke...

Ravnotako se mu je zdelo, kakor bi bilo vse živo. Ko gleda v tisto okno, se mu zdi, kakor bi pela njegova mati nad njim iste pesmice, ki mu jih je takrat prepevala, ko je še ležal v zibelki.

„Mamica, jaz spim. Ah, tukaj je tako dobro!“

„Pojdi k meni k božičnemu drevescu, deček!“ govori mili glas nad njim.

Deček si misli, da ga kliče mati, toda ne — ona ni.

kake nesreče, od delodajalca nazaj, ako se dožene, da je ta nesrečo povzročil namenoma ali iz malomarnosti in je bil vsled tega sodnijsko kaznovan. V tem slučaju ima tudi ponesrečenec ali njegovi zaostali pravico, da tirjajo svoje zahteve od podjetnika.

Vsi gozdarji in posli, ki so bili dosedaj zavarovani pri delavski zavarovalnici proti nezgodam v Gradcu (Arbeiter-Unfall-Versicherungsanstalt Graz), so od 1. januarja 1929 zavarovani pri poslovski zavarovalnici v Celovcu. Posestniki, ki so dali svoje ljudi in posle zavarovati proti nezgodam pri kakšni zasebni zavarovalnici, morajo od 1. januarja naprej plačevati prispevke v predpisani višini poslovski zavarovalnici v Celovcu in ta jih pošlje nato privatni zavarovalnici.

V slučaju nezgode dobi ponesrečeni delojemalec zdravniško pomoč in ostale materijalne in denarne pripomočke od poslovne zavarovalnice, ta pa zahteva vse stroške od zasebne zavarovalnice nazaj. Te določbe stopijo samo tedaj v veljavo, ako posestnik vsaj do konca junija 1929 predloži tozadevno pogodbo, oziroma polico poslovski zavarovalnici; drugače mora posestnik plačevati na obe strani.

Zavarovanje proti stalnemu pohabljenju (invaliditeti).

Invaliditetno zavarovanje za kmetijske delojemalce ne stopi s 1. januarjem v veljavo. Vsled tega o tem sedaj ne bomo razpravljali.

Starostno zavarovanje.

Pravico do starostnega zavarovanja imajo vsi posli, ki so:

1. Avstrijski državljani.
2. Stanujejo v Avstriji.
3. Izpolnili 65. leto.

4. V zadnjih štirih letih bili najmanj dve leti zavarovani za slučaj bolezni, ali so stali v službenem razmerju in bi bili po tej postavi zavarovanja obvezni. Starostne podpore ne dobivajo sledeči podjetnikovi sorodniki: otroci, rejenci, rejenke, snahi in snahe, starši, tasti in tašče, bratje in sestre, ki so zavarovanja oproščeni.

Prošnje za starostno podporo se vložijo pri pristojni bolniški blagajni. Prošnjam je treba priložiti:

a) krstni list, ki je glasom § 230 odst. 1, postave z dne 18. junija 1928, zv. z. štev. 235, koleka prost;

b) domovnica, ki je tudi koleka prosta;

c) občinsko potrdilo o sedanjem bivanju;

d) občinsko potrdilo o potrebi podpore in delanezmožnosti;

e) potrdilo posestnikov, pri katerih je prošilec v zadnjih štirih letih, to je od 1. januarja

Nekdo se sklone nad njim in ga objame v temi. In kakšna svetloba se mu zasveti! O kakšno božično drevesce! Toda ne, to ni božično drevesce! Še nikdar ni videl takega drevesca. Vse se sveti, se bliska in okoli se sučejo same punčke. Ne, ne, to so dečki in deklice v svetlih oblačilih. Vsi mu letijo nasproti, ga poljubljajo, vabijo s seboj in zdi se mu, kakor bi letel po zraku...

Pa zagleda mamico, ki se mu prijazno smehlja in ga vabi, vabi...

„Mati! Mati! Ah, kako dobro je tukaj, mati!“

Zopet ga začno poljubljati otroci, on pa jim pripoveduje o tistih punčkah, ki jih je gledal po oknih.

„Kdo ste vi, dečki in deklice?“ jih vpraša.

„Mi smo poklicani h Kristusovemu božičnemu drevescu,“ mu odgovoré. Na ta dan podari naš Zveličar vsako leto tistim otrokom božično drevo, ki ga nimajo na zemlji.“

In deček je izvedel, da so ti dečki in deklice bili nekoč ravno tako revni kakor on.

Nekateri izmed teh otrok so namreč zmrznili, drugi so umrli lakote, nekateri od udarcev, ali pa zato, ker niso imeli nikogar, da bi bil skrbel zanje.

In vsi ti so sedaj tukaj, vsi so angelji, vsi pri Zveličarju, ki jim roke moli nasproti in blagoslavlja nje in njihove matere... Matere pa gledajo veselo na svoje sinove in hčere, se jim smejejo in jih poljubljajo s solzami v očeh. Tukaj je tako lepo, tako dobro...

Ko je napočilo jutro, so dobili hlapci za deskami truplo zmrzlega dečka, v kleti pa truplo zapuščene matere.

1925 naprej služil. V tem potrdilu morajo biti navedeni sledeči podatki: doba službenega razmerja (od kdaj — do kdaj), poklic, sorodstvo do podjetnika ter višina plače v blagu (hrana, obleka itd.) in v denarju.

Prošnje je treba prejkoslej vložiti, da more zavarovalnica pravočasno določiti pravico do podpore in 1. januarja 1929 izplačati prvo podporo.

Podpora znaša:

za razred	dnevni zaslužek	podpora
1.	do 0,80	18,—
2.	od 0,80—1,20	18,—
3.	od 1,20—1,80	18,—
4.	od 1,80—2,40	18,—
5.	od 2,40—3,00	22,—
6.	od 3,00—3,60	26,—
7.	od 3,60—4,80	30,—
8.	od 4,80—6,00	38,—
9.	od 6,00 naprej	46,—

Te odredbe veljajo samo za posle in gozdarje, ki niso proti brezposelnosti zavarovani. Za žagarje pa, ki imajo tudi pravico do brezposelne podpore, veljajo druge določbe.

Kdor uživa starostno podporo, naj javi vsako spremembo, kot n. pr. stanovanja itd. takoj zavarovalnici. Če sprejema med tem časom tudi bolniško podporo ali podporo za ponesrečence, mora to takoj javiti zavarovalnici.

Posebne določbe.

Prispevke, katerih višina še ni natančno določena in ki se razdelijo v prispevke za bolniško zavarovanje, za zavarovanje proti boleznim in proti starosti in eno tretjino prispevkov za zavarovanje proti nezgodam odtegne od delojemalčeve plače. Bolniška blagajna ima pravico, za delojemalce, ki delajo v podjetjih, ki nimajo zadostnih varnostnih priprav, in za gozdarje, zahtevati eno tretjino prispevkov več, katere pa mora v celoti plačati podjetnik sam.

Delodajalec kakor delojemalec imata pravico, da proti vsakemu sklepu bolniške blagajne ali poslovne zavarovalnice, ki ne odgovarja razmeram, vložita v teku 14 dneh priziv pri pristojni politični oblasti (okrajnem glavarstvu).

Posestnikov naslednik jamči za vplačanje prispevkov, ki so narastli v teku zadnjega polletja pred prevzetjem posestva.

Vsi dokumenti, zapisniki, potrdila, prizivi itd., ki služijo edino svrhom socialnega zavarovanja, so koleka in pristojbine prosti.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. V vsenemškem in landbundovskem taboru vlada razburjenje, ker je dr. Seipel govoril na zborovanju kršč. soc. stranke, da zveza s tema dvema strankama ni prinašala vedno veselja. Vlada mora imeti v parlamentu večino. Če opustimo sedanjo zvezo, bi najbrže prišli v kulturni boj, ali pa bi morali soc. dem. dati preveč koncesij. Mi bi lahko tudi pustili, da drugi vladajo skupno, to pa bi bilo proti volji naroda, ki je nas napravil za najmočnejšo stranko. Nujna potreba je, da se med večinskimi strankami razčistijo vsa nesoglasja. Vsenemci se zelo bojijo črno-rdeče zveze in se izrekajo za poravnavo notranjih sporov. O tem so razpravljali tudi na svojem zborovanju na Dunaju. — Novemu zveznemu predsedniku so častitale vse stranke, samo Landbund ne. Mi naše landbundovce že zdavnaj poznamo. — Predsednikom parlamenta je bil izvoljen dr. Alfred Gürtler. — Kakor vse izgleda, zvezni proračun ne bo mogoče sprejeti do konca leta. Zato se razpravlja sedaj o dvomesečnih dvanaestinah. — 8. t. m. so opustili poštni uradniki pasivno resistenco.

Inozemstvo:

V Romuniji so se vršile 12. t. m. volitve v poslansko zbornico. Volitve so v vsej državi potekle mirno in v največji svobodi. Narodna kmetska stranka (vladna stranka), ki je sklenila volilni dogovor z nemškimi manjšinami, cionisti na Sedmograškem in v Bukovini ter z Ukrajinci, je dobila 85 odstotkov vseh glasov in okrog 365 mandatov. Liberalna stranka, ki je sklenila volilno zvezo z židovsko zvezo v stari Romuniji, dobi 13 do 14 mandatov. Volilna zveza Avaresca, narodne ljudske stranke in narodnih demokratov pod vodstvom profesorja Jorge 5 do 6 mandatov. Madžarska stranka 7

ževega večera. Istotako se je odločilo tudi letos za to prireditve. Obenem bi se imela vršiti tudi tombola v korist kipa sv. Rozalije. Ker pa naš novi davčni zakon zahteva prevelike odstotke davka, je bil pripravljalni odbor primoran, da umakne prireditve tombole. Pri prireditvi se je posebno opazalo pomanjkanje pevskega zbora. Le proti koncu prireditve je nastopil s par pesmi. Prva točka sporeda je bila deklamacija, ki je bila baje v posesti dobre deklamatorke. Na sporedu sta bila tudi dva govora; prvi je vseboval podučno, toda humoristično tvarino, ki je uspešno predvajal predsednik izobr. društva v Šmihelu. Kot drugi govornik je nastopil zastopnik Slov. kršč. soc. zveze, ki nam je v svojem bogatem govoru o „slovenstvu“ orisal in podaril obilo koristnih nasvetov. Najvažnejša točka sporeda je bila igra „Sanje“. Igra je bila lahko razumljiva in jako podučna, obenem pa je bilo občinstvo zadovoljno nad dovršenostjo posameznih vlog. Pred nastopom Miklavža je bila mešana deklamacija „Planšarica in planšar“. Občinstvo je že težko pričakovalo nastop Miklavža, ki je nastopil izredno bogato obložen z darili. Občinstvo je bilo vidno zadovoljno nad prireditvijo in se je mirno razšlo, polovica s sprejetimi darovi.

Št. Lipš. Dne 2. decembra je priredil kuharski tečaj v župnišču razstavo. Prav okusno so jo tečajnice uredile in oplešale z vencji. Za naš kraj je bilo to nekaj posebnega in izrednega. Ne samo domačini so jo v obilnem številu ogledali, temveč tudi iz sosednih župnij, celo iz Šmihela, Pliberka in Zelezne Kaple so bili udeleženci. Zaradi tega je bilo tudi kmalu vse prodano. Zato se izreka v imenu tečajnic najprišrčnejša zahvala vsem dobrotnikom, Frideriku Volbanku, pd. Kovaču, da je dal brezplačno svojo hišo na razpolago, posebno pa Micki Krištofovi za požrtvovalni trud!

Sele. (Izobraževalno gibanje.) Malo dolgo so letos trajale počitnice izobraževalnega društva. Šele sestanek 25. nov. je otvoril živahnejše gibanje. 2. dec. je Miklavžev popoldan pripravil mlado in staro v Mažejevo dvorano. Mešani pevski zbor je zapel par prav lepih umetnih pesmi in nam nudil lep užitek. Ob prizorih „Zamorec“ in „Guvernanta in Špela“ smo se prav iz srca nasmejali. Ljubka je bila igrice s prihodom častitljivega Miklavža, ki je bil, kakor je bilo videti, z nami še dosti zadovoljen, saj nas je obdaril, parklju pa ni pustil spraviti nas v koš. V nedeljo navrh so dekleta Marijine družbe uprizorile igro „Junaške Blejke“. Pestre obleke, živahno dejanje, ganljivi in smešni prizori, bitka deklet s Francozi, vse to je igro povzdignilo, da je vsem zelo ugajala. Več deklet je nastopilo še le prvokrat, a so vse brez izjeme dobro pogodile svoje vloge. Igra se bo še ponovila. — Od 1. 1921 dalje je društvo uprizorilo že lepo število iger; ljudstvu so se priljubile, vedno bolj jih razumeva in jih rado prihaja gledat. Zato so nam postali prostori že pretensni, da bi bilo prav dvorano razširiti. Prihodnja prireditve je na Štefanovo, sestanek pa v nedeljo 30. dec. Takrat zopet na svidenje!

RADIO-PROGRAM

Od 21. dec. do 26. dec. 1928.

21. dec. (petek). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 18.30: O gospodinjstvu, predava gdč. C. Krekova. 19: Francoščina, poučuje dr. Stane Leben. 19.30: Varstvo spomenikov, predava dr. Fr. Stele. 20: Klavir in harmonij. Solistični pevski večer. 22: Poročila.

22. dec. (sobota). 12.30: Reproducirana glasba. 17: Radio-orkester. 18.30: Delavska ura: Važnost in uspehi hidroelektričnega zdravljenja v delavskem zavarovanju, predava spec. dr. Stane Zajc. 19: Nemščina, poučuje ga. dr. Piskernik. 19.30: Človek in Bog, predava vseuč. prof. dr. Veber. 20: Prenos opere. 22: Poročila.

23. dec. (nedelja). 9.30: Prenos cerkvene glasbe. 11: Radio-kvartet. 15: Lahka glasba. 15.30: Planinski spomini, predava prof. J. Mlakar. 16: Reproducirana glasba. 16.30: Radio-orkester. 17: Poleti preko severnega tečaja, predava dr. Brežnik. 18: Drama. 20: Božič v cerkveni pesmi. 22: Poročila.

24. dec. (ponedeljek). 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. 15: Pravljice. 16: Radio-

orkester. 19: Božično zvonjenje. 19.30: Ob božičnem drevescu: 1. Petje božičnega zbora, 2. Recitacije, 3. Božična povest. 20: Petje cerkvenega zbora. — Religiozna glasba.

25. dec. (Božič). 9.30: Prenos cerkvene glasbe. 11: Radio-kvartet. 15: Reproducirana glasba. 15.30: Recitacije. 16: Humoristično čtivo. 16.30: Radio-kvartet. 20: Božična glasba. — Radio-orkester.

26. dec. (sreda). 9.30: Prenos cerkvene glasbe. 11: Radio-orkester. 15: Zgodovina Tržiča: Fantovsko petje; gospodarska obrt v Tržiču; šege in običaji Tržičanov. Recitacije in petje. — Izlet na Kofce. — Tržiški večer na Kofcah. 17: Veseloigra. 20: Kupletni večer. — Radio-orkester. 22: Poročila.

Radio-prijatelj! Kdor si želi nabaviti radioaparata, ga naprošamo, da javi to potom dopisnice na upravo lista. Ko bomo imeli za dosten pregled, koliko aparatov se nabavi in ko bo nato strokovnjak za posamezne kraje primerne aparate nasvetoval, javimo cene v listu. Zato pa se požurite!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem

Franc Planteu,
trgovec
v Velikovcu.

128

Vesel Božič in srečno Novo leto

vsem znancem in odjemalcem želi

Silvester Ripič,
trgovec
v Sinči vasi.

129

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem cenj. gostom in znancem

Štefan Breznik, gostilničar v Pliberku.

Za zimsko dobo

velika izbira vseh vrst zimskega blaga. Velika zaloga moških, ženskih in otroških pletenin. Ženski plašči / Nogavice in rokavice / Ve lika izbira božičnih in novoletnih daril in okraskov za božično drevesce in razglednice vseh vrst

v trgovini

Albin Jure v Pliberku
Schlossgasse 1.

Postrežba solidna!

Cene zmerne!

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obrajtan. Letošnjaja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikih

tiskarna in litografski zavod.
Ljubljana, Breg šte. 12.

VABILO.
Izobraževalno društvo v Št. Jakobu v Rožu priredi
na Štefanovo ob 3. uri pop. v dvorani
Janežičev dan
Na sporedu so deklamacije, pevski nastopi, slavnostni govor in spevoigra
Volkašin
Rojaki! Svet je slavil Tolstoja, Avstrija Schuberta in naša Koroška mora slaviti Janežiča!
Vljudno vabi ODBOR.

Vabilo.
Bralno društvo v Škocijanu uprizoni na Štefanovo, dne 26. decembra 1928 ob 3. uri popoldne pri Rušu v Samožni vasi krasno božično igro
Logarjeva sinova
ali
„Mir ljudem na zemlji.“
Prisrčno vabi Odbor.

VABILO.
Društvo „Zvezda“ iz Hodiš priredi lepi igri
Kristusovo rojstvo
in
Zamorki
v Podljubelju dne 30. decembra 1928 ob 2. uri popoldne in
na Trafi pri Glinjah (pri Cingelcu) dne 30. decembra 1928 ob 8. uri zvečer.
Na obilno udeležbo vabi „ZVEZDA“.

Proda se lažji gospodarski voz, popolnoma nov, po najnižji ceni. Vprašati je pri hišniku „Vile Julija“ ob Klopinskem jezeru pri Škocijanu. 131

VABILO
na
veliko štiridejansko igro „V krvi — Naša kri“,
ki jo uprizoni izobraževalno društvo v Šmihelu nad Plib. na Štefanovo, t. j. v sredo, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne v Šercerjevi dvorani.
Šolarjem vstop prepovedan!
Vse prisrčno vabi ODBOR.

Kolarski pomočnik
star 18 let in zdrav, izučen posebno v kmetijsko-kolarski stroki, se priporoča cenj. g. mojstrom proti zmerni plači. Naslov se izve v upravništvu. 122

Franz Siebert
Stauderhausu zraven cerkve sv. Duha v Celovcu. trgovina za cerkvene sveče, olje za večno luč, mirao goreči stenji, kadilo, oglje za kadilnik. Voščeni odpadki, sirov ali kuhan vosek se kupuje. 118